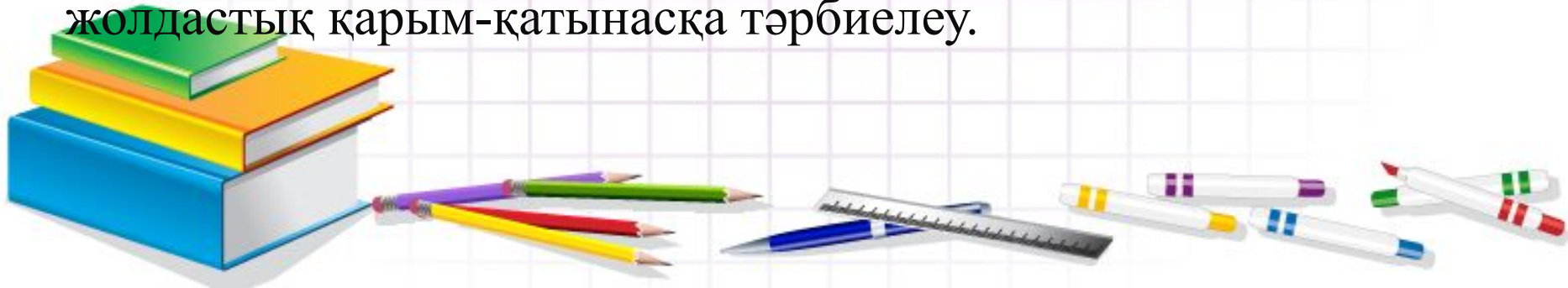

Ғарышқа саяхат

Сабақтың мақсаты:

- **Білімділігі:** Берілген санның процентін табу және проценті бойынша санды таба білуге үйрету. Оқушылардың тақырып бойынша алған білімдерін тереңдетіп, жинақтап жүйелеу.
- **Дамытушылығы:** Логикалық ойлау қабілеті мен есептеу дағдыларын жетілдіру, ой-өрісін кеңейту. Берілген санның процентін табу және проценті бойынша санды табу тақырыбы кезінде алған теориялық білімін практикада қолдана білу дағдысын қалыптастыру.
- **Тәрбиелігі:** Оқушыларды ұқыптылыққа, тез шешім қабылдай білуге; пәнге деген қызығушылығын арттыра отырып, жүйелі ойлауға, нәтижеге қол жеткізе білуге, өзіне сенімділікке, жолдастық қарым-қатынасқа тәрбиелеу.

Барысы:

1. Ұйымдастыру

3. Жаңа сабақ

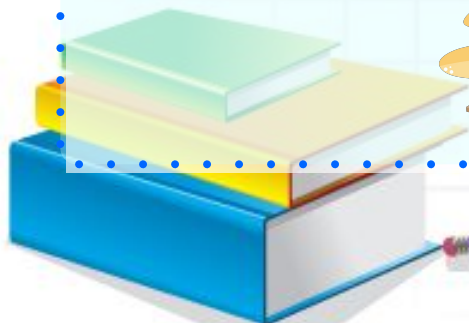
2. Үй тапсырмасын
тексеру

4. Үйге тапсырма;

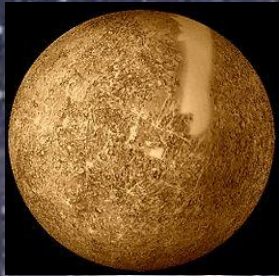

5. Қорытынды;

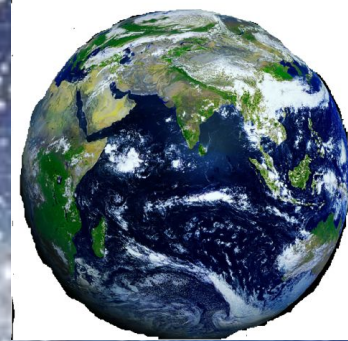
Меркурий

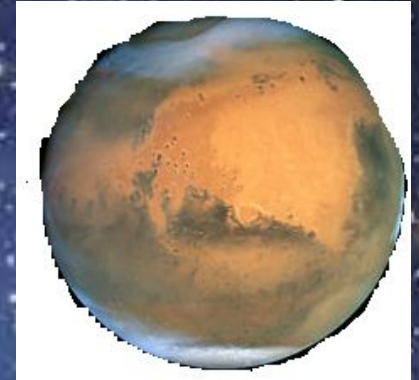
Шолпан

Жер

Марс

Юпитер

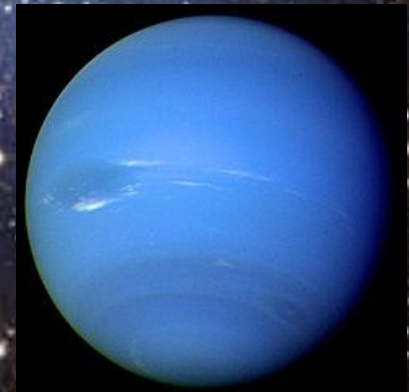
Сатурн

Уран

Нептун

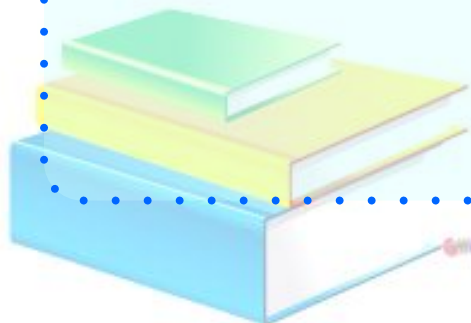

Keep

Жер

**Сізге шығармашылық табыс, бізге
көтеріңкі көңіл-күй тілейміз!**

Mape

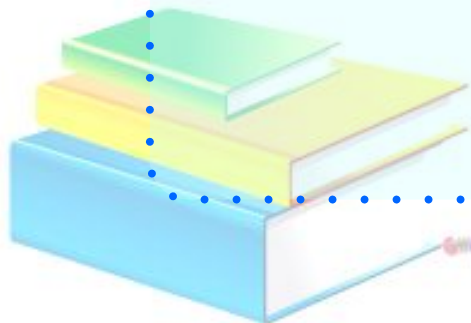

Kepler

Марс

Үй тапсырмасы

1,15	1,7	2	9	0,7	150	91

Е   О   П   Ц   Т   Н   Р

70%   0.02   115% $\frac{9}{100}$ 0,91 $1\frac{1}{2}$ 170%

Юпитер

Марс

Земь

Юпитер

Берілген санның процентін табу және проценті бойынша санды табу.

Мысалы: 180 санының $\frac{2}{9}$ бөлігін табу.

$$180 \cdot \frac{2}{9} = 40$$

Егер бөлшегіміз процентпен өрнектелсе, онда **санның процентін табу** керек деп айтамыз.

Берілген санның процентін табу үшін:

- 1) Процентті жай бөлшекпен немесе ондық бөлшекпен өрнектеу керек.
- 2) Берілген санды осы бөлшекке көбейту керек.

I. Берілген санның процентін табу

1-есеп. Сыныптағы 30 оқушының 60%-і қыздар. Сыныпта неше қыз бар?

Шешуі:

Оқушы саны	Процент
30 оқушы	100%
?	60%

I-тәсіл. $60\% = \frac{60}{100}$ $30 \cdot \frac{60}{100} = \frac{30 \cdot 60}{100} = \frac{1800}{100} = 18$

Жауабы: 18қыз.

Берілген санның процентін табу үшін:

- 1) Берілген санды 100-ге бөлу арқылы санның 1%-ын табады.
- 2) Шыққан нәтижені пайыз санына көбейтеді.

II-тәсіл. 30 оқушының 1%-ін табамыз: $30:100=0,3$

30 оқушының 60%-ін табамыз: $0,3 \cdot 60=18$

Жауабы: 18қыз.

Проценттің негізгі формуласы:

$$b = a \cdot \frac{P}{100}$$

Берілген сан

Процент саны

Берілген санның процентке сәйкес мәні

$$30 \cdot \frac{60}{100} = 18$$

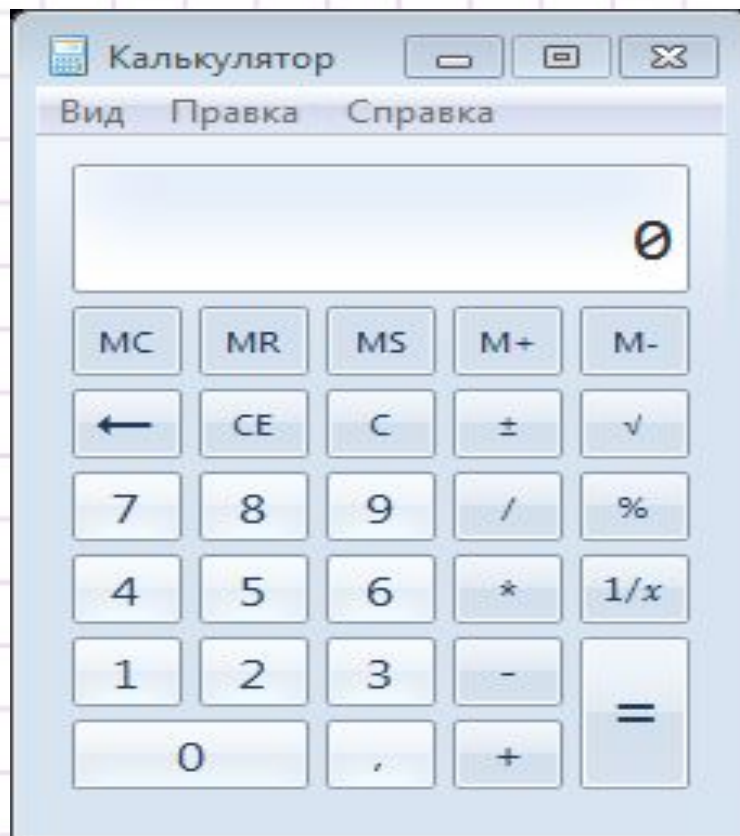
Берілген сан

Процент саны

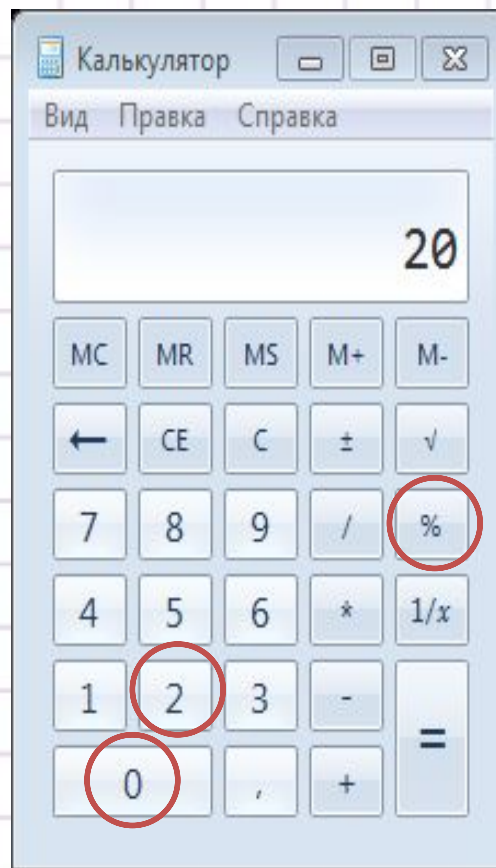
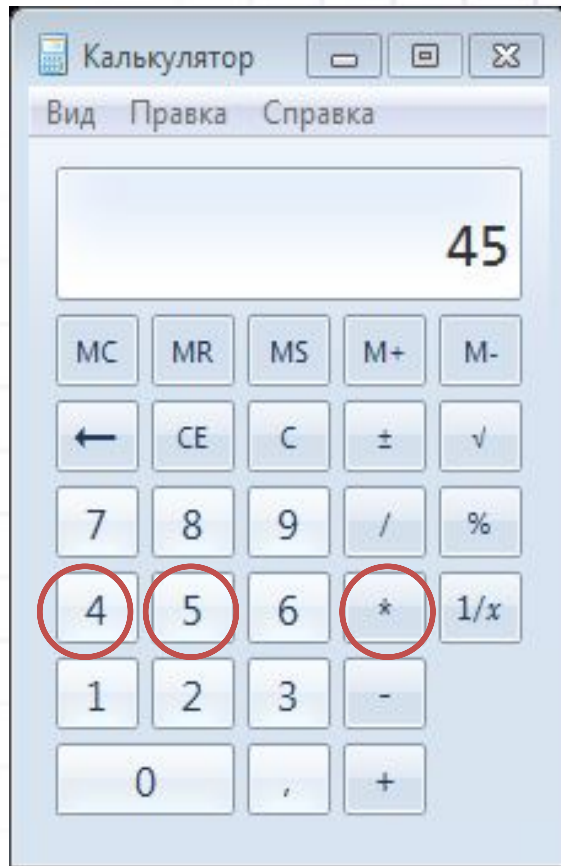
Берілген санның процентке сәйкес мәні

Микрокалькуляторды пайдаланып, берілген санның процентін табу

$$45 \cdot 20\% = 9$$

Мысалы: $\frac{8}{9}$ – і 16 – ға тең санды табу.

$$16 : \frac{8}{9} = 16 \cdot \frac{9}{8} = 18$$

Егер бөлшек процентпен берілсе, онда **проценті бойынша санды табу** деп атайды.

Проценті бойынша санды табу үшін:

- 1) Процентті жай бөлшекпен немесе ондық бөлшекпен өрнектеу керек.
- 2) Берілген санды осы бөлшекке бөлу керек.

II. Проценті бойынша санды табу

1-есеп. 13%-ы 78-ге тең санды табайық.

Шешуі:

	Процент		Алма саны
	100%	_____	?
	13%	_____	78

I тәсіл.

$$13 = \frac{13}{100} \quad 78: \frac{13}{100} = 78 \cdot \frac{100}{13} = 600$$

Жауабы: 600

Проценті бойынша санды табу үшін:

- 1) Проценті берілген санды, процент санына бөлеміз.
- 2) Шыққан нәтижені 100%-ға көбейтеді.

II тәсіл. Барлық алманың **1%-ін** табу керек: $78:13=6$
Барлық алманы табу керек: $6 \cdot 100=600$

Жауабы: 600

Проценттің негізгі формуласы:

Проценті берілген сан

Процент саны

$$a = b : \frac{P}{100}$$

Ізделінді (100%-ке сәйкес) сан

Процент саны

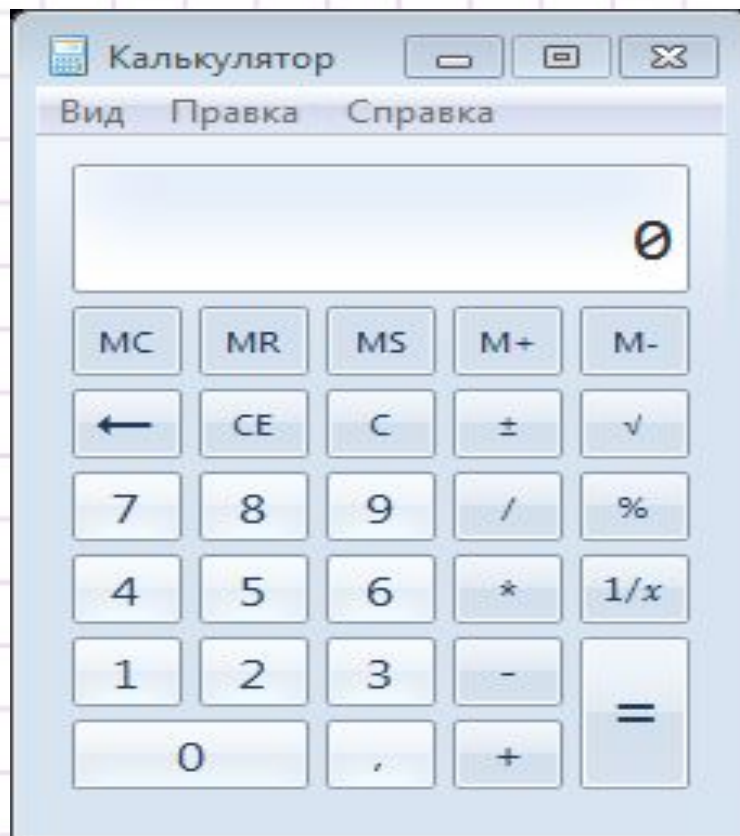
$$78 : \frac{13}{100} = 78 \cdot \frac{100}{13} = 600$$

Проценті берілген сан

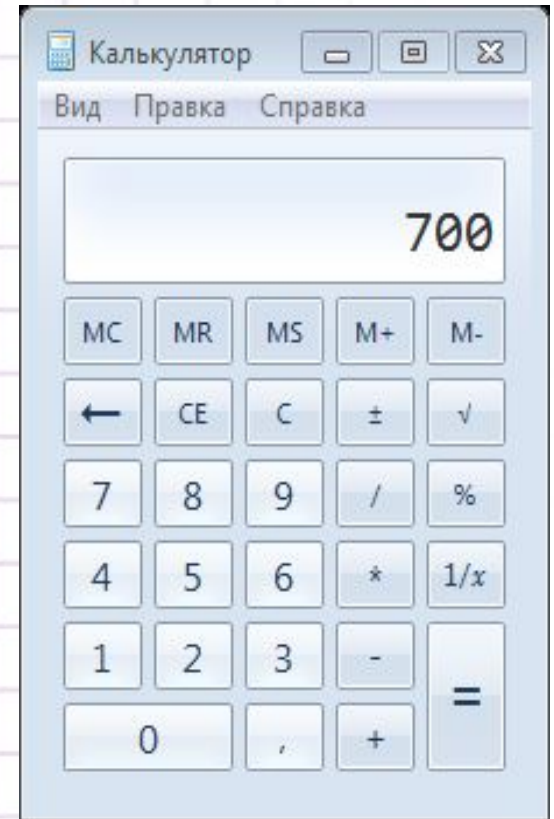
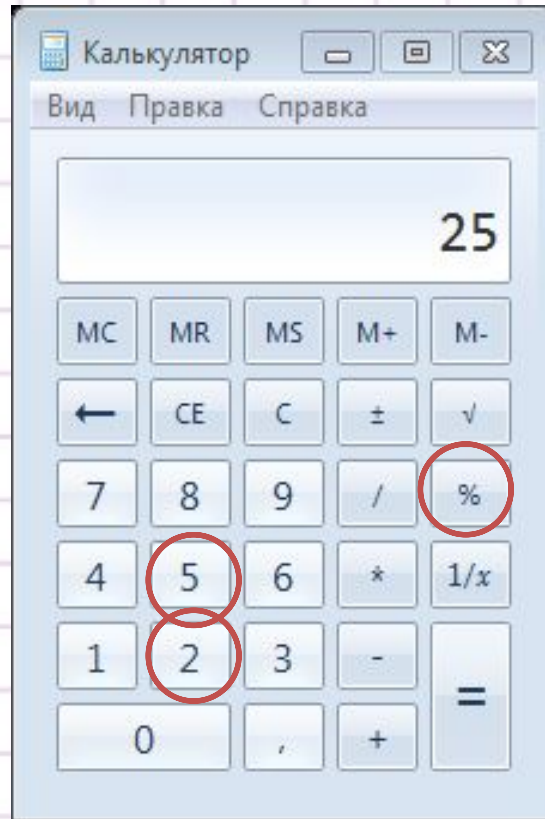
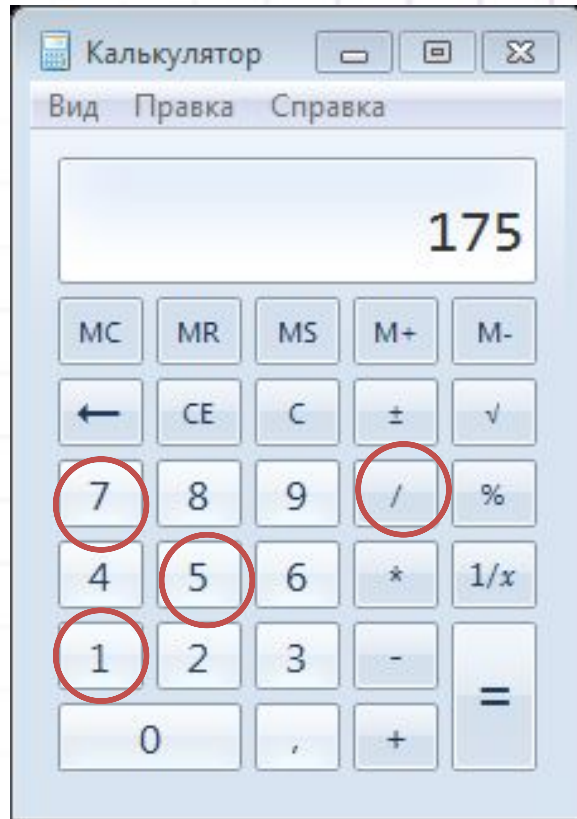
Ізделінді (100%-ке сәйкес) сан

Микрокалькуляторды пайдаланып, берілген проценті бойынша санды табу

$$175 \div 25\% = 700$$

Марс

Юпитер

Сатурн

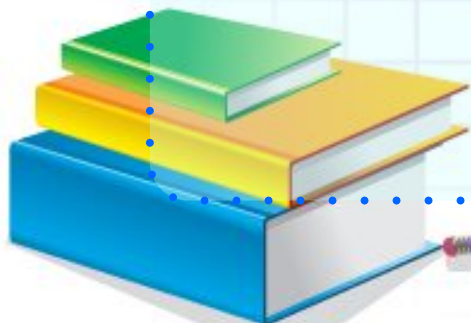

Земь

Сатурн

$$b = a \cdot \frac{P}{100}$$

$$a = b : \frac{P}{100}$$

a саны	100	75	16
P %	2	3	4
b саны	2	2,25	0,64

b саны	9	7,5	3,9
P %	10	2	10
a саны	90	375	39

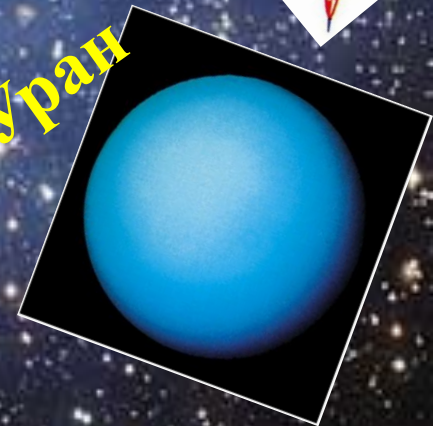
Юпитер

Сатурн

Уран

Марс

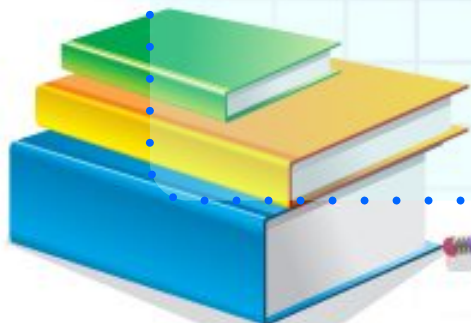

Жер

Уран

Оқулықпен жұмыс

№1573

10%

- 1) 3
- 2) 5,7
- 3) 12,5
- 4) 20
- 5) 25
- 6) 31

50%

- 1) 8
- 2) 12
- 3) 36
- 4) 48
- 5) 57
- 6) 200

25%

- 1) 7
- 2) 9
- 3) 17
- 4) 25
- 5) 58
- 6) 90

№1574

$$35 \cdot \frac{6}{100} = \frac{35 \cdot 6}{100} = 2,1$$

$$25 \cdot \frac{18}{100} = \frac{25 \cdot 18}{100} = 4,5$$

№1601

3%

1)400

2)500

3)700

4)800

5)1200

10%

1) 4

2) 85

3)92,5

4) 127

5) 280

60%

1)70

2)120

3)140

4)170

5)190

№1602

1)180га

2)3400

3) 30

Марс

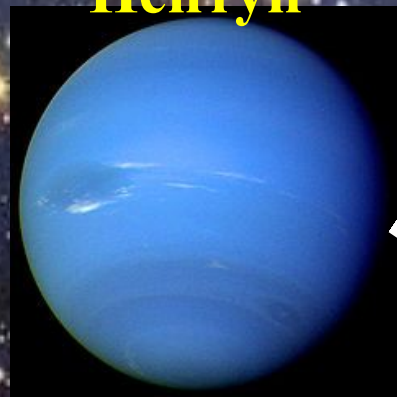
Юпитер

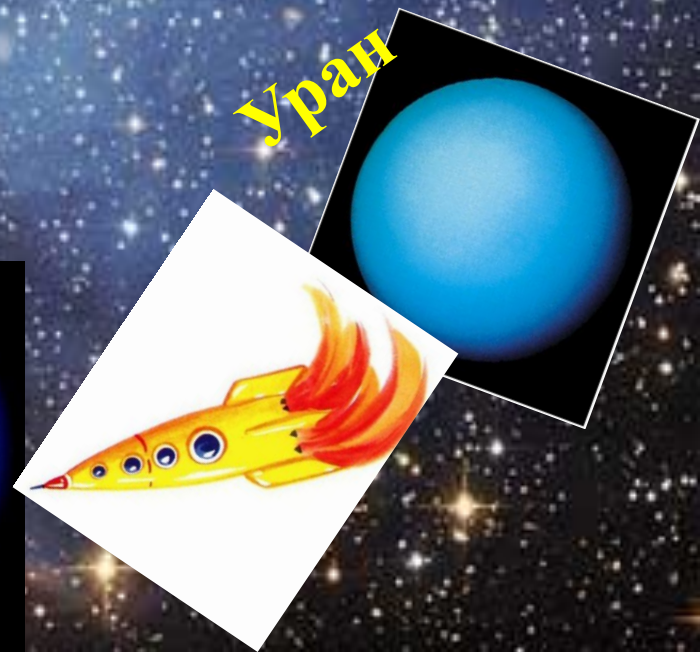
Сатурн

Земь

Нептун

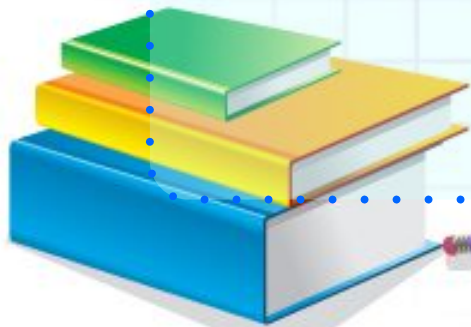

Уран

Нептун

Бекіту сұрақтары

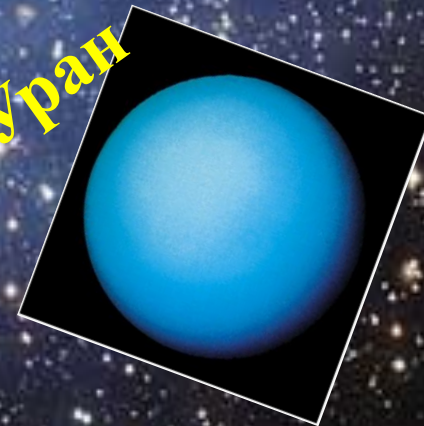

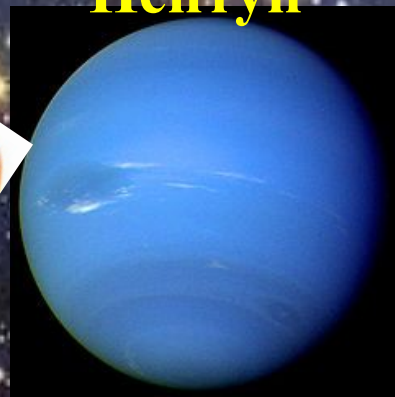
Юпитер

Сатурн

Уран

Нептун

Марс

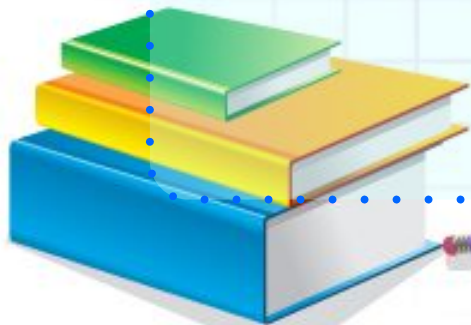
Жер

Жер

Үйге тапсырма

Үйге тапсырмасы

§8.2- 8.3

№1575 154 бет

№1604 160 бет

Бағалау

Өте жақсы

Қанағаттанарлық

Жақсы

